

Kirjallinen kysymys KK 399/2024 vp

Pauli Kiuru kok

Kirjallinen kysymys romualuksien aiheuttamista ympäristöriskeistä

Eduskunnan puhemiehelle

Romulaivat ovat aiheuttaneet ympäristöriskejä ja epätietoisuutta eri paikkakunnilla. Esimerkiksi Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä sisävesiristeilijä M/S Tampereen tilanne on ollut usean kunnan murheena. Kesällä 2024 alus nähtiin ankkuroituneena Vanajavedellä Hattulan ja välillä Valkeakosken alueella. Asukkaat ja mökkiläiset ovat pelänneet ankkuroinnin pettämistä ja aluksen ajautumista hallitsemattomasti rantaan.

M/S Tampere on viime vuosina ollut myös luvatta eri satamissa pitkiäkin aikoja. Hattulan Mierolan satamassa laiva oli koko talvikauden. Joensuun satamaa piinasi vuosien ajan peräti kaksi romulaivaa.

Romulaivoihin liittyvissä tapauksissa on yhdistäviä piirteitä. Ensinnäkin yhteyden saaminen romulaivojen omistajiin on osoittautunut haastavaksi. Uppoamisvaara ja ympäristöriskit ovat kaikissa tapauksissa merkittäviä. Romulaivat ovat myös maisemaa rumentavia rikkiinäisine ikkunoi-neen ja rakenteineen. On myös ilmeistä, että laivoja siirrellään paikasta toiseen tarkoituksellisesti lisäajan saamiseksi ja kulujen välttelemiseksi. Huonokuntoisten alusten siirtely lisää luonnolli-sesti onnettomuusriskejä, jotka voivat ympäristön lisäksi kohdistua välittömästi ihmisiin.

Ongelmalliseksi tapauksissa on osoittautunut myös viranomaisten toimivalmiudet ja -valtuudet. Tapaukset ovat monimutkaisia ja prosessit hitaita. Romualusten asianmukainen poistaminen, purkaminen ja kierrättäminen on kallista.

Esimerkiksi hallintopakon käyttäminen on kunnille hankalaa ja työlästä. Seuraamusmaksut, teet-tämisuhat, uhkasakot, jätelaki tai romuajoneuvolaki eivät nekään sellaisenaan tarjoa toimivia me-nettelytapoja. Kunnat myös ymmärrettävistä syistä pelkäävät kustannusten jäävän niiden vastuul-le.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Oletteko ministerinä tietoinen romualuksiin liittyvistä ympäristöriskeistä,

onko ministeriöllä tiedossa romualuksiin liittyvien tilanteiden haasteellisuus ja

Kirjallinen kysymys KK 399/2024 vp

oletteko valmiita kehittämään ohjeistusta tai lainsäädäntöä niin, että jatkossa vastaavat tilanteet voidaan ratkaista nopeasti kunnissa tai ELY-keskuksissa ympäristöriskit minimoiden?

Helsingissä 22.10.2024

Pauli Kiuru kok